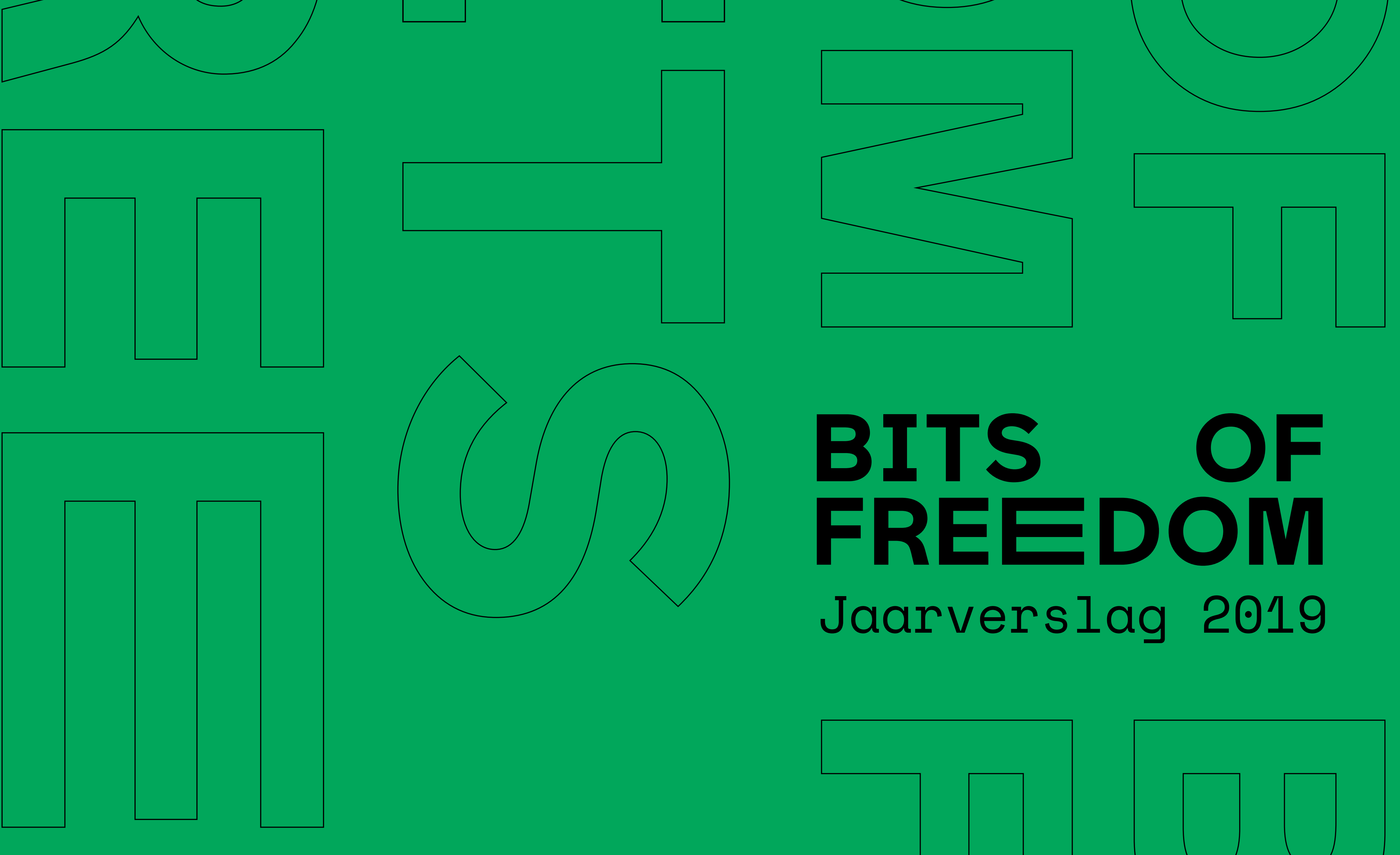

BITS OF FREEDOM

Jaarverslag 2019

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Onze hoogtepunten in 2019	5
We lanceerden een Europese coalitie rondom onze datainzagetool	6
We hielpen duizenden mensen hun gegevens verwijderen bij buurtapp Nextdoor	6
We vroegen aandacht voor de ongezonde machtspositie van grote technologie platforms	7
We legden de digitale praktijk van de politie onder een vergrootglas	7
Onze zorgen over de sleepwet bleven hoog op de agenda	8
We adviseerden volksvertegenwoordigers in Den Haag en in Brussel	8
We vierden ons twintigjarig bestaan met een webshop en nieuwe merch	9
We waren veel op radio en tv en stonden regelmatig in de krant	10
En...	11

Over Bits of Freedom	13
Onze financiën	19
Ook in 2020 komen we op voor jouw internetvrijheid	27
Colofon	31

VOORWOORD

De maatschappelijke discussie over de rol van technologie in onze samenleving wordt steeds volwassener. Na jarenlange berichtgeving over het ene na het andere dataschandaal, stond 2019 in grote delen van West-Europa en Noord-Amerika in het teken van een groeiend en steeds explicieter gevocaliseerde onvrede over de grootste techbedrijven. “Break up big tech” werd een van de speerpunten van Elizabeth Warrens presidentscampagne in de Verenigde Staten, en hier in Nederland richtte de Kamer de tijdelijke commissie Digitale toekomst op om meer grip te krijgen op “gewenste en ongewenste ontwikkelingen samenhangend met digitalisering”.

Wij droegen ook in 2019 weer bij aan deze kritische koers. We toonden aan dat Facebook loog tegen de Tweede Kamer over de maatregelen die zij beloofde te hebben getroffen om verkiezingsmanipulatie te voorkomen, we dienden een handhavingsverzoek in tegen de real time bidding praktijk van Google en IAB (een brancheorganisatie voor digitale marketing), en publiceerden “Fix the system, not the symptoms”, een analyse van de ongezonde machtspositie van een handjevol techreuzen. Natuurlijk was er ook de succesvolle lancering van Freedom Internet, een nieuwe, onafhankelijke provider met vrijheid en burgerrechten in hun DNA, die bevestigde dat mensen zin hebben in alternatieven.

Maar ook het debat rondom data- en technologiegebruik door de overheid was van hoge kwaliteit. De aandacht voor de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bleef aanzienlijk, er werd uitgebreid gesproken over de zaak tegen het Systeem Risico Indicatie (SyRI), en het prachtige Het is oorlog maar niemand die het ziet van onderzoeksjournalist Huib Modderkolk werd een bestseller.

2020 is, dankzij de coronacrisis, nu al een heel ander jaar dan gepland. De rechtsstaat staat nog meer dan anders onder druk. Vrijheden en rechten die bevochten zijn, worden ingeperkt. De macht van de overheid neemt toe, en die van de burger neemt af. Dat wordt zichtbaar, nu we niet meer kunnen gaan en staan waar we willen, wanneer onze medische gegevens buiten onze wil om worden gedeeld of wanneer onze locatie doorlopend zou worden gemonitord. Daarmee wordt het preciaire rechtsstatelijke systeem, dat afhankelijk is van een gezonde machtsbalans tussen overheid en burger, flink op de proef gesteld. Te flink, misschien. Een overheid met te veel macht laat zich namelijk niet controleren. Niet door burgers en niet door de rechter.

Mede dankzij ons formaat zijn we flexibel en wendbaar. Dat komt nu goed van pas. We zijn snel gepivot zodat we nieuwe ontwikkelingen in de context van het coronavirus

effectief kunnen adresseren. We doen dit niet zomaar. De geschiedenis leert dat in tijden van crisis soms overhaaste beslissingen worden genomen met vergaande negatieve gevolgen voor onze rechten en vrijheden, ook lang nadat de crisis voorbij is. Juist nu is het dus belangrijker dan ooit dat Bits of Freedom er is.

Maar in dit jaarverslag staan nog even de belangrijkste gebeurtenissen van 2019 centraal. Dit zijn de activiteiten waar we het meest trots op zijn en die de meeste impact hebben gehad. We kijken ernaar uit om met de steun van onze donateurs, vrijwilligers, vrienden en volgers ook van 2020 een jaar met vele hoogtepunten te maken.

Bits of Freedom, juni 2020

Team

Evelyn Austin

Rejo Zenger

Inge Wannet

Karim Khamis

Esther Crabbendam

Lotte Houwing

Jason van der Leeuw

Nadia Benaissa

Bér Engels

Bestuur

Lonneke van der Velden (voorzitter)

Judith Blijden (secretaris)

Wiens van Asselt (penningmeester)

Marjolein Lanzing

Janine Huizenga

VOORWOORD

HOOGTEPUNTEN

OVER ONS

FINANCIËN

PLANNEN

COLOFON

ONZE

ONZE HOOGTEPUNTEN IN 2019

ONZE

We lanceerden een Europese coalitie rondom onze datainzagetool

We hebben al een jaar of negen ervaring met het draaien van een tool waarmee je je eigen gegevens kunt opvragen bij bedrijven en andere instellingen. In 2018 gaven we deze tool een update. My Data Done Right, onze nieuwe inzagetool, is zo ontworpen dat deze makkelijk in alle andere Europese landen kan worden uitgerold; het vertalen en lokaliseren zit al in de code ingebouwd. In 2019 hebben we een Europese coalitie van burgerrechtenorganisaties opgericht die in hun land inwoners gaan helpen gebruik te maken van hun datarechten. We organiseerden een bijeenkomst in Wenen om deze organisaties te onboarden en zetten alles in de steigers om My Data Done Right in 2020 in ten minste tien Europese landen te lanceren. Tot slot waren we verheugd dat My Data Done Right aan het begin van het jaar genomineerd werd voor de ISOC Innovation Award.

We hielpen duizenden mensen hun gegevens verwijderen bij buurtapp Nextdoor

Buurtapp Nextdoor belooft een besloten app te zijn waarin burens informatie kunnen delen. Het programma Radar maakte een reportage waarin ze aantoonde dat je als gebruiker helemaal niet centraal staat voor dit bedrijf. Ook als niet-buurtbewoner kan je bij de gevoelige informatie, en het bedrijf gebruikt ook nog eens alle gegevens van de gebruikers om advertenties te kunnen personaliseren. Wij zaten in de uitzending bij Radar en gaven tips en commentaar. Naar aanleiding van de uitzending dienden meer dan 3.000 mensen via My Data Done Right een verzoek in bij Nextdoor om hun gegevens te laten verwijderen.

We vroegen aandacht voor de ongezonde machtspositie van grote technologie platforms

We publiceerden onze probleemanalyse van het huidige online ‘informatie ecosysteem’ en introduceerden een nieuw frame dat in de tweede helft van 2019 binnen *civil society* echt tractie begon te krijgen: “fix the system, not the symptoms”. In Nederland maakten we nieuws door aan te tonen dat Facebook in de Tweede Kamer had gelogen over haar maatregelen tegen ongewenste politieke advertenties. We werden in de Tweede Kamer en bij verschillende ministeries uitgenodigd om het te hebben over de tekortkomingen van zelfregulering en de behoefte aan lange-termijn oplossingen, in plaats van symptoombestrijding. Daarnaast zetten we stappen richting een brede coalitie tegen machtsmisbruik door de grote techplatforms.

In 2017 voerden we voor het eerst actie tegen artikel 13 van de Europese Auteursrechtlijn. Dit artikel zou online platforms ertoe bewegen uploadfilters te gebruiken om mogelijke schendingen van het auteursrecht tegen te gaan. Het verzet tegen dit artikel bereikte in 2019 een hoogtepunt toen we met een Europese coalitie meer dan 150.000 mensen op de been brachten. In Nederland wisten we een meerderheid van de Europarlementariërs te overtuigen om tegen het uploadfilter te

stemmen, en toen dat niet lukte tegen de hele richtlijn. Helaas was het niet genoeg om het voorstel tegen te houden.

We legden de digitale praktijk van de politie onder een vergrootglas

Ook in 2019 ontving de politie van ons meerdere Wob-verzoeken. Omdat het belangrijk is om te weten welk gereedschap de politie gebruikt, proberen we zicht te krijgen op welke software de politie tot haar beschikking heeft en welke (privaat-publieke) samenwerkingsverbanden er zijn. Zo vroegen we naar de inzet van burgerparticipatie-apps, het gezichtsherkenningprogramma CATCH, en de ‘slimme’ deurbel Ring. We kwamen erachter dat de politie onvoldoende beleid heeft wat betreft het gebruik van sociale media en in één geval moesten we helaas bezwaar aantekenen tegen een beslissing van de politie. Zij besloot namelijk om niet alle documenten openbaar te maken die gaan over de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming

en de Wet politiegegevens bij de politie's 36 belangrijkste applicaties. Die wetten worden niet goed nageleefd en dat is problematisch, aangezien de politie haar legitimiteit vindt in de regels die haar reguleren. Tot slot hebben we constructieve feedback geleverd op de Innovatiewet Strafvordering, die voorwaarden zal scheppen waarbinnen de politie kan experimenteren met nieuwe praktijken.

Onze zorgen over de sleepwet bleven hoog op de agenda

In 2019 werd het wijzigingsvoorstel voor de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten gepresenteerd. De wijzigingen waren voornamelijk cosmetisch van aard. Hoewel de politieke bereidheid om aan dit dossier te werken laag is, zagen we mogelijkheden om enkele waarborgen in de wet te verbeteren. We hebben amendementen geschreven en bij verschillende partijen onder de aandacht gebracht. We verwachten dat het voorstel in 2020 door de Tweede en Eerste Kamer zal worden geleid. In de tussentijd zien we onze grootste zorgen over de wet weerspiegeld blijven in het publieke debat, in de discussies in de Tweede Kamer en in het werk van de toezichthouders. Hoewel de bulk interceptie bevoegdheid niet uit de wet is verdwenen of zal verdwijnen, zijn we trots op de manier waarop we van dit complexe dossier een publieke zaak hebben weten te maken. Het is voor het eerst dat er in Nederland een

mainstream discussie was over hoe ver de overheid mag inbreken in het privédomein van burgers. Daarnaast is het veel acceptabeler geworden om kritiek te uiten op de diensten, een cultuurverandering die ons werk de komende jaren iets makkelijker zal maken.

We adviseerden volksvertegenwoordigers in Den Haag en in Brussel

We waren ook dit jaar veelvuldig in Den Haag en Brussel. In Den Haag spraken we onder andere met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Buitenlandse Zaken en met het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de aanstaande voorstellen van de Europese Commissie om de e-Commerce Directive te herzien, over de toekomstbestendigheid van het mededingingsrecht in de context van de grote platformen, over regulering van online content, en over de ontwikkelingen op het gebied van auteursrecht. We leverden een bijdrage aan een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over de datasamenleving en democratie, en we waren te gast als expert in de Tweede Kamer bij de kennisbijeenkomst van de Tijdelijke commissie Digitale toekomst.

Daarnaast bemoeiden we ons veelvuldig met het voorstel van D66 om het gebruik van

onbekende kwetsbaarheden door de Nederlandse overheid te reguleren, en dienden we een reactie in op de internetconsultatie voor de Innovatiewet Strafvordering.

In Brussel spraken we met de permanente vertegenwoordiging van Nederland, met medewerkers van de Europese Commissie en met medewerkers van verschillende Nederlandse Europarlementariërs. Ook woonden we de Content Moderation And Removal at Scale conferentie bij in het Europees Parlement en leverden we een bijdrage aan de Civil Society Summit georganiseerd door de European Data Protection Supervisor. We haalden ook een stukje Brussel naar Nederland: Claire Fernandez, de nieuwe directeur van European Digital Rights (EDRi), was te gast tijdens een netwerkbijeenkomst bij ons op kantoor om onze vrijwilligers en andere relaties te vertellen over het werk van EDRi in Europa.

We vierden ons twintigjarig bestaan met een webshop en nieuwe merch

Bouwen aan een betrouwbaar en vrij internet doen we niet alleen. Duizenden donateurs en tal van ambassadeurs zorgen ervoor dat de stem van Bits of Freedom online én offline steeds luider kan klinken en we met meer daadkracht het online speelveld kunnen betreden. Ter ere van onze twintigste verjaardag spraken we met een aantal van de meest inspirerende personen uit onze beweging. We lanceerden een webshop, lieten nieuwe merch ontwerpen, en organiseerden een screening van de geweldige aflevering ‘De Nationale Privacytest’ van Van Kooten en De Bie. Natuurlijk stonden ook de Big Brother Awards in het teken van ons jubileum.

We waren veel op radio en tv en stonden regelmatig in de krant

Kranten en tijdschriften wisten ons goed te vinden en we publiceerden meerdere opiniestukken. We waren in 2019 ook tientallen keren op radio en tv en haalden meerdere keren de grote avondjournaals. We waren voor het eerst bij Jinek te gast en twee keer bij de Rijdende Rechter. Hier een kleine selectie uit de media-optredens met beeld (plus drie podcasts en een recensie in Het Parools beroemde feestjesrubriek Schuim):

Nieuwsuur over het afzwakken van encryptie

Radar over de buurtapp Nextdoor

EditieNL over Google op scholen

RTL Boulevard over het gevaar van FaceApp

Bij de Rijdende Rechter als privacydeskundige

Bij Jinek om te praten over ‘slimme’ speakers

Met Radar spraken we over uploadfilters

RTL Z over de onzichtbare hand van techplatforms

Nieuwsuur over censuur op internet

We gaven bij RTV Rijnmond uitleg in een item over de vraag: “Word ik afgeluisterd door apps?”

We waren te gast in de podcast van de Angstfabriek

Damn Honey besprak ons onderzoek naar cyclustracker-apps

In de podcast Polititia spraken we over Internet en politiek

Feestjesverslaggever Hans van der Beek (Schuim) was aanwezig bij de Big Brother Awards (en gaf ons drie sterren)

En...

Tijdens een evenement van het Tijdschrift voor de Politie leidden we de discussie in met kritische vragen aan het adres van de politie, en bij de Nationale Politie deelden we onze kritiek op het programma Sensing en hoe de politie omgaat met technologie.

// Op Internationale Vrouwendag leverden we een bijdrage aan de zichtbaarheid van de (cis en transgender) vrouwen die actief zijn (geweest) in ons werkveld door het organiseren van een Wikipedia edit-a-thon. // We leenden freedom.nl uit aan Freedom Internet in ondersteuning van hun plannen om een nieuwe, onafhankelijke provider te starten die vrijheid en burgerrechten hoog in het vaandel heeft. //

Nadat minister Schippers in 2016 de Big Brother Awards Publieksprijs won voor een wetsvoorstel dat verzekeraars toegang moest geven tot de medische dossiers van mensen, werd het voorstel dit jaar teruggetrokken door het kabinet. // We organiseerden de Godwinlezing, dit jaar met Nani Jansen Reventlow die sprak over strategisch procederen. // We dienden een handhavingsverzoek in bij de Autoriteit Persoonsgegevens om op te treden tegen real-time bidding en Google en de IAB in het bijzonder. // Jaïr Schalkwijk van Controle Alt Delete was te gast tijdens een Boffel en vertelde ons over hun werk op het gebied van etnisch profileren. // Samen met Derechos Digitales organiseerden we een etentje voor verschillende digitale rechtenorganisaties uit de Global South. // We waren bij een bijeenkomst van de

AIVD over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en zaten daar in een panel. // We woonden de tweedaagse conferentie ‘Growing together: Celebrating diversity and fostering inclusion’ bij, georganiseerd door de Universiteit Groningen. // We gaven een cursus aan rechter-commissarissen op de Dag van de RC. // We hadden een diner met de Nederlandse Internet Archive community. // We werkten samen met Lush aan een campagne tijdens The Next Web. // We organiseerden twee workshops over online privacy voor senioren in samenwerking met Seniorweb. // We waren bij de Autoriteit Persoonsgegevens aanwezig om deel te nemen aan een rondetafel over hun langetermijnstrategie. // We organiseerden dit jaar maar liefst twee Big Brother Awards: de 2018-editie in januari en de 2019-editie in november. // We waren te gast bij de nabespreking van de theatervoorstelling De Verleiders bij Carré. // We spraken voor het eerst met de leden van de nieuwe Toetsingscommissie inzet bevoegdheden.

[VOORWOORD](#)

[HOOGTEPUNTEN](#)

[OVER ONS](#)

[FINANCIËN](#)

[PLANNEN](#)

[COLOFON](#)

OVER BITS OF FREEDOM

BITS

De statutaire doelstelling van Bits of Freedom is “het verdedigen en bevorderen van digitale burgerrechten in de informatiemaatschappij, waaronder in het bijzonder het grondrecht op communicatievrijheid en het grondrecht op privacy, en al hetgeen met het vooraanstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.”

Directeurswissel

We namen dit jaar, na zes jaar trouwe dienst, afscheid van directeur Hans de Zwart. Onder zijn leiding zijn samen met het team en vrijwilligers prachtige resultaten geboekt. Toen Hans aantrad bij Bits of Freedom was de organisatie groeiende en was er ruimte om de onderwerpen van Bits of Freedom te verbreden. Hans heeft dit met succes gedaan. Naast de lopende dossiers kwam er meer aandacht voor digitalisering en de publieke ruimte, profilering en discriminatie, sociale ongelijkheid, maar ook meer nadruk op de verschillende apparaten die een rol spelen in hoe we ons met het internet voortbewegen. Hans heeft deze onderwerpen aangevlogen door noties van privacy en communicatievrijheid te vertalen op verschillende manieren en daardoor meerdere publieken aan te spreken. Met het groter worden van de organisatie heeft Hans ook aandacht besteed aan diversiteit binnen Bits of Freedom

en arbeidsvoorwaarden die passen bij een organisatie die burgerrechten voorop stelt. Hans is weggegaan met het idee dat de organisatie nooit te lang door een persoon geleid moet worden en op een moment dat de organisatie er stevig voor stond. Het bestuur heeft daardoor op een prettige manier ruim de tijd gehad om in samenspraak met het team een sollicitatieprocedure op te zetten. Hans is tot 31 december 2019 aangebleven om de opvolging te begeleiden.

Hans is opgevolgd door Evelyn Austin. Evelyn heeft een overtuigende inhoudelijke visie, ideeën over financiële strategieën voor de toekomst, en de kwaliteiten om de organisatie te leiden. Door haar werk als bewegingbouwer heeft zij laten zien een gepassioneerde en drijvende kracht te zijn. Het bestuur heeft er vertrouwen in dat zij de organisatie naar het volgende niveau kan brengen. Zij heeft een mooie visie op hoe het begrip privacy onder de huidige maatschappelijke ontwikkelingen verandert en hoe Bits of Freedom hierop kan inspelen op een pro-actieve manier. De organisatie ziet met veel verwachting uit naar hoe het dit de komende tijd vorm gaat krijgen.

Hans de Zwart:

“Toen ik bij Bits of Freedom kwam werken had de organisatie de expliciete ambitie om de meest professionele en effectieve ngo van Nederland te zijn. Die ambitie is er nog steeds, en we willen die ambitie op een duurzame manier nastreven. Daarbij hoort dat de organisatie zichzelf permanent blijft vernieuwen en niet afhankelijk wordt van één persoon.

Als directrice/directeur van een ngo met een centrale rol in het maatschappelijk debat over digitale rechten en internetvrijheid heb je een geprivilegieerde positie. Het is fantastisch om elke dag te kunnen werken aan één van de meest urgente onderwerpen van dit moment. En dat dan ook nog eens binnen een hypercompetent team, en met de hulp van duizenden vrijwilligers en donateurs die dat werk óók belangrijk vinden. Ik gun het iedereen om dit soort werk te mogen doen.”

Evelyn Austin:

“Ik ben altijd geïnteresseerd geweest in technologie, simpelweg omdat het gereedschap dat we hebben, bepalend is voor wat we doen. Onze technologie is tegelijkertijd een weerspiegeling van waar we als maatschappij staan, als een drijvende kracht van verandering. Via de kunsten, namelijk als programmamaker, redacteur en onderzoeker, ben ik in 2014 bij Bits of Freedom begonnen als bewegingbouwer. Het is een enorm voorrecht om hier bij te kunnen dragen aan een vrije en gelijkwaardige samenleving. Bits of Freedom vervult een unieke en belangrijke rol in Nederland en Europa, en ons team staat als een huis. Ik kijk er naar uit de komende jaren ons werk naar een nog hoger niveau te tillen.”

Het team

In 2019 bestond het team van Bits of Freedom uit de volgende mensen: Esther Crabbendam (campaigner), Evelyn Austin (bewegingbouwer en vanaf oktober directeur) Hans de Zwart (tot oktober directeur), Imre Jonk (systeembeheerder), Inge Wannet (office manager), Karim Khamis (vormgever), Lotte Houwing (beleidsadviseur) en Rejo Zenger (beleidsadviseur). We namen na drie jaar afscheid van beleidsadviseur David Korteweg, Barry Smit was tot oktober onze communicatiestrateg, en de Mozilla Open Web fellowship van Danae Tapia liep in 2019 op een eind.

Zaïre Krieger en Paula Hooyman liepen bij ons stage. Zaïre schreef het mooie rapport “Sekswerkers: de kanaries in de online kolenmijn” en Paula deed onderzoek naar gezichtsherkenning in de publieke ruimte. Haar onderzoek werd door NRC gerepliceerd en leidde ertoe dat de uitbater van een aantal HD-webcams zijn livestreams offline haalde of de beeldkwaliteit omlaag schroefde. Freelancers Birgit van der Asch en Loeki Westerveld ondersteunden onze communicatie en freelancer Jean Jacques van Warmerdam voerde ontwikkelingswerkzaamheden uit aan Mydatadoneright.eu en onze nieuwe donateurstool.

Het bestuur

Het bestuur bestond in 2019 uit: Lonneke van der Velden (voorzitter), Judith Blijden (secretaris), Clemens la Lau (penningmeester), Hermine Masmeyer en Marjolein Lanzing. De leden van het bestuur ontvangen een vrijwilligersvergoeding van € 500 per jaar. Het bestuur heeft daarnaast geen onkostenvergoeding voor hun bestuurlijke activiteiten ontvangen.

De raad van advies

De raad van advies bestaat uit prominenten met expertise op het gebied van recht, politiek, media/communicatie, kunst, technologie en het bedrijfsleven. In 2019 bestond de raad uit de volgende leden: Olaf Kolkman, Amade M'charek, Anneke Jansen, Antoinette Hertsenberg, Eleni Kosta, Jaap-Henk Hoepman, Linda Duits, Lineke Sneller, Maxim Februari, Mohamed el Maslouhi, Ot van Daalen en Sarah Hagens. Jaap-Henk Hoepman heeft Olaf Kolkman vervangen als voorzitter. Aan het einde van het jaar hebben we afscheid genomen van Lineke Sneller. De leden van de raad van advies ontvangen geen (onkosten)vergoeding.

Meer informatie over de medewerkers, de bestuursleden en de leden van de raad van advies is [hier](#) te vinden.

De vrijwilligers

Veel van wat wij doen is afhankelijk van vrijwilligers. Ook dit jaar investeerden honderden mensen hun tijd in de strijd voor internetvrijheid. Zij hielpen ons met vertalingen, webdesign en campagnes, en organiseerden hun eigen evenementen. Twee vrijwilligers lichten we graag extra uit. In de tweede helft van het jaar draaide

Silvia Deurwaarder als vrijwilliger mee op kantoor. Zij hielp met een aantal redactionele- en productionele klussen rondom ons jubileum en de Big Brother Awards. Ook Naomi Appelman hielp ons één ochtend in de week, onder andere met de Big Brother Awards en met het organiseren van een viewing van Van Kooten en De Bie's aflevering "De Nationale Privacytest". We zijn alle vrijwilligers zeer dankbaar voor hun hulp!

Wil je ook vrijwilliger worden? Dat kan [hier](#).

Het internationale netwerk

We zijn één van de oprichters en actief lid van European Digital Rights (EDRi). Een netwerk van meer dan 40 organisaties die opkomen voor internetvrijheid. Het netwerk en de Europese lobby worden vanuit het EDRi kantoor in Brussel gecoördineerd.

Meer informatie over het netwerk is [hier](#) te vinden.

Werkgeverschap

Partnerverlof: In Nederland is er een groot verschil tussen het bevallingsverlof van de moeder en dat van de partner. Om dit verschil (in enige mate) te compenseren hebben we sinds 2019 een partnerverlofregeling waarbij partners maximaal vier weken betaald verlof kunnen opnemen.

Diversiteits- en inclusiviteitsbeleid: Er zijn voor ons meerdere redenen om diversiteit en inclusiviteit belangrijk te vinden en om het vergroten daarvan structureel op te pakken als organisatie. We geloven dat een diverser team ons effectiever maakt, we willen zo toegankelijk mogelijk zijn met zo laag mogelijke drempels om mee te doen, en we vinden dat het past bij een organisatie die een morele positie op het gebied van mensenrechten inneemt. Daarom hebben we in 2019 een diversiteits- en inclusiviteitsbeleid geformuleerd en zullen we onszelf hier vanaf 2020 op meten.

Huisregels: Onze beweging wordt steeds groter en is continue aan verandering onderhevig. We streven er naar zowel on- als offline een omgeving te creëren waarin op een respectvolle en constructieve manier ervaringen, meningen en ideeën kunnen worden uitgewisseld. We gaven daarom onze Huisregels een update en wezen drie vertrouwenspersonen aan. We maakten daarnaast een visuele vertaling van onze huisregels om de toegankelijkheid ervan te vergroten.

Vakantiedagenregistratie: Bij Bits of Freedom hebben we het voorrecht dat de basishouding richting medewerkers eentje van vertrouwen in plaats van wantrouwen is. Tot augustus moesten medewerkers aan de officemanager doorgeven hoeveel dagen ze wilden opnemen. Vanaf augustus is iedereen zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van hun vakantiedagen.

[VOORWOORD](#)

[HOOGTEPUNTEN](#)

[OVER ONS](#)

[FINANCIËN](#)

[PLANNEN](#)

[COLOFON](#)

ONZE FINANCIËN

ONZE

Onze inkomsten in 2019

De inkomsten van Bits of Freedom in 2019 bedroegen € 653.657. Die inkomsten kwamen voor 46% van individuele donateurs, grote fondsen droegen 32% bij en 12% kwam van bedrijfssupporters. De laatste 10% kwam binnen via projectfinanciering.

Inkomsten 2019 (x € 1.000)

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
Individuele donateurs	297	303	296
Fondsen	208	272	207
Bedrijfssupporters	80	81	50
Overig	3	0	0
Subtotaal	588	656	552
Projectgebaseerd	66	50	137
Totaal	654	706	690

We hebben van individuele donateurs € 1093 meer steun ontvangen dan in 2018. We vonden 478 nieuwe vaste donateurs en verloren er 258, er kwamen er dus 220 bij. Daarmee gaan we 2020 in met 3122 vaste donateurs.

In 2019 werden we in onze kernkosten gesteund door de Adessium Foundation, Internet4all, Ford Foundation, Open Society Foundations (OSF), SIDN en Stichting Democratie en Media. We kregen projectfinanciering voor “Korte Cursus Manipulatie” van Adessium en SIDN Fonds. XS4ALL gaf een bijdrage voor het organiseren van de Big Brother Awards en ARTIS leverde een bijdrage aan het organiseren van de Godwin-lezing op Bevrijdingsdag.

De volgende bedrijven steunden ons met € 10.000 of meer: Mozilla en Freedom Internet. Van deze bedrijven kregen we € 5.000 of meer: Bitonic, BI3p, Leaseweb en Lush. Van deze bedrijven kregen we € 2.500 of meer: A2B Internet, BIT, Greenhost, IB-Vision, Mollie, m7, Startmail, Unc Inc, VoIPGRID en Voys. We ontvingen van de volgende bedrijven € 1.000 of meer: Argeweb, Cryptography in Context, Eureka Unlimited, Hunki Enterprises, Intermax Cloudsourcing, Pcextreme, Root Legal en VBVB ICT. We ontvingen € 500 of meer van deze bedrijven: Allekabels, Autoverzekering.nl, Baak

Detailhandel, Bureau Bolster, Considerati, CT&V advies, Easyswitch.nl, GeoCat, Green Mini host, Het Rooster, iCulture, Independer, iPerity, Kentekencheck.nu, Mijndomein, NederHost, Nijweide BV, Overstappen.nl, PrivacyLab, Prijs Vergelijken, RealConnections, Saldo Management, Savvii Managed Wordpress Hosting, Sooda internetbureau B.V., Telefoon Abonnement, Tifkap Enterprises, Vimexx, VoiceCowboys VPN diensten, VPN Gids en Zygomatic. Tot slot ontvingen we steun in natura van: Bitonic, Blendle, Byte, CipherMail, Considerati, Cyso, DMARC Analyzer, HAGENS, Jeroen Smeets, Leaseweb, Mollie, Passbolt, Rick Pastoor, Rootgamer, DeBesteVPN.nl en VPNgids.nl, Sentia, Xolphin en XS4ALL.

Onze uitgaven in 2019

De uitgaven in 2019 bedroegen € 631.627:

Uitgaven 2019 (x € 1.000)

	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
Personeelskosten	503	573	498
Huisvesting	32	28	25
Kantoor	4	12	7
Communicatie	6	6	9
Opbouwen beweging	18	14	3
Algemene kosten	25	40	25
Subtotaal	588	673	567
Projectgebaseerd	44	44	64
Totaal	632	717	630

Het resultaat over 2019

De afschrijvingen waren € 8.177 in 2019. Daarmee is het jaar afgesloten met een positief resultaat van € 13.853.

Bits of Freedom wil zo efficiënt mogelijk werken. Het uitgangspunt is dat niet meer dan 20% van ons geld en onze tijd wordt besteed aan fondsenwerving, beheer en administratie. De belangrijkste fondsenwervingsactiviteit in 2019 was het organiseren van twee donateurscampagnes, in juni en december van het jaar. In 2019 is ongeveer 6,3% van onze middelen besteed aan fondsenwerving. Daarnaast is ongeveer 7,5% van onze uitgegeven middelen besteed aan beheer en administratie. Bijna 86,2% van onze uitgegeven middelen zijn dus direct besteed aan de doelstelling van Bits of Freedom: het verdedigen van digitale burgerrechten en opkomen voor internetvrijheid.

Op het gebied van vermogensbeheer en financiële reserves streeft Bits of Freedom ernaar om een continuïteitsreserve van minimaal een kwart van haar jaarlijkse kosten voor het komende jaar aan te houden. Dit is een gangbaar percentage voor ngo's van ons formaat. Deze reserve wordt gebruikt bij onverwacht hoge uitgaven en onverwacht tegenvallende of laat binnenkomende inkomsten. Zo kunnen we de continuïteit van de stichting een aantal maanden garanderen. Het maakt het ook mogelijk om

verantwoorde risico's te nemen met de begroting. Aan het einde van 2019 was de reserve € 341.427. Deze wordt niet belegd in risicovolle financiële producten.

Het financiële jaarverslag over 2019 is gecontroleerd door WITH Accountants en is [hier](#) te downloaden.

Onze begroting voor 2020

We verwachten in 2020 € 752.214 aan inkomsten te ontvangen.

Verwachte inkomsten 2020 (x € 1.000)

	Begroot 2020
Individuele donateurs	324
Fondsen	293
Bedrijfssupporters	95
Overig	0
Subtotaal	712
Specifieke projecten	40
Nieuwe projecten	0
Totaal	752

We willen 600 nieuwe vaste donateurs vinden die gemiddeld € 65 per jaar bijdragen. Een aantal fondsen heeft hun steun voor 2020 al toegezegd (Adessium, Internet4All, Ford Foundation, OSF, SIDN en Stichting Democratie en Media) en het is onze ambitie om in 2020 een nieuw fonds te vinden dat ons ondersteunt in de vorm van structurele financiering. We denken dat we ongeveer € 20.000 aan nieuwe bedrijfssupporters kunnen vinden. De projectinkomsten zijn afhankelijk van toegekende subsidies voor specifieke projecten en evenementen en zullen naar verwachting rond de € 40.000 liggen.

De kernuitgaven van Bits of Freedom zullen in 2020 naar verwachting € 741.717 bedragen, daarbij is rekening gehouden met acht mensen die vier of meer dagen in de week werken en drie parttime medewerkers (8,5 FTE) en met onvoorziene kosten. Een aantal specifieke projecten en evenementen is al begroot voor een bedrag van € 45.500. Denk bijvoorbeeld aan de Big Brother Awards, de Korte Cursus Manipulatie en de herontwerp van de Internetvrijheid Toolbox. De daadwerkelijke projectkosten (en dus het besluit of projecten worden uitgevoerd) is mede afhankelijk van hoeveel projectsubsidies toegekend worden. De totale verwachte uitgaven komen daarmee uit op € 787.217.

Verwachte uitgaven 2020 (x € 1.000)

Begroot 2020	
Personeelskosten	618
Huisvesting	29
Kantoor	11
Communicatie	17
Opbouwen beweging	22
Algemene kosten	45
Subtotaal	742
Specifieke projecten	45
Nieuwe projecten	0
Totaal	787

Het verschil tussen de begrote inkomsten en uitgaven is € 35.003. Dit negatieve resultaat wordt aangevuld vanuit de continuïteitsreserve die daarmee op ongeveer 30% van de verwachte kosten van het volgende begrotingsjaar komt.

Onze financiering in de komende jaren

Het is voor Bits of Freedom heel belangrijk om een duurzame financiële situatie te hebben en we willen volledig onafhankelijk blijven. Met onze financiële planning proberen we, voor zover mogelijk, steeds vijf jaar vooruit te kijken. We willen het percentage inkomsten dat we krijgen van individuele donateurs laten stijgen, omdat deze onze organisatie het meest duurzaam maken. Van fondsen of stichtingen willen we ongeveer een kwart van onze inkomsten krijgen (liever structureel dan op projectbasis) en van bedrijven hopen we ongeveer 10% te mogen ontvangen. Geen enkele bedrijfssupporter mag meer doneren dan 10% van onze continuïteitsreserve.

Het is een uitdaging om de komende jaren op het huidige formaat, met een bezetting van rond de 8,5 FTE, door te kunnen gaan. Ons aantal nieuwe donateurs groeit snel (naar 61% van onze inkomsten in 2024) en we gaan investeren in het vinden van bedrijfssupporters zodat die in 2024 12% van onze inkomsten leveren. Maar daarmee zit er de komende jaren elk jaar nog een gat in onze begroting tussen de € 10.000 en € 80.000. Dat zal moeten worden opgevuld met het vernieuwen van contracten met bestaande fondsen en met het vinden van nieuwe fondsen.

Wil je met jouw bedrijf supporter worden van Bits of Freedom? Klik dan [hier](#).

Ook als particulier is je financiële steun aan Bits of Freedom fiscaal voordelig.

Klik [hier](#) voor meer informatie.

De impact van de coronacrisis en onze continuïteitsveronderstelling

Vanwege de samenstelling van onze inkomsten verwachten we niet op korte termijn aanzienlijke negatieve impact van de coronacrisis. We hebben eerder gemerkt dat wanneer de urgentie van ons werk heel invoelbaar wordt, we een toename zien in het aantal nieuwe donateurs. Dat lijkt in 2020 ook weer zo. De fondsen waarvan we structurele subsidie ontvangen, hebben zich voorbij 2020 aan ons gecommitteerd. Wel verwachten we bij onze bedrijfsdonateurs een kleine terugloop te zien in inkomsten. We hebben vertrouwen dat dit kan worden opgevangen door een groter beroep te doen op fondsengelden. Onze continuïteitsreserve zal in 2020 en 2021 boven de gewenste 25% blijven.

[VOORWOORD](#)

[HOOGTEPUNTEN](#)

[OVER ONS](#)

[FINANCIËN](#)

[PLANNEN](#)

[COLOFON](#)

OOK IN 2020 KOMEN

WE OP VOOR JOUW

INTERNETVRIJHEID

Ook het komende jaar staan onze privacy en vrijheid van communicatie onder druk. Hier een voorproefje van onze plannen voor 2020. We komen op voor jouw internetvrijheid:

Door onze mensenrechten te beschermen in de context van coronamaatregelen

De coronacrisis heeft nog maar een paar maanden vat op Nederland en we hebben nu al een rits aan (voorstellen voor) maatregelen gezien die naar onze mening onvoldoende rekening houden met onze rechten en vrijheden. Wij zullen beleidsontwikkelingen nauwgezet in de gaten houden en van ongevraagd advies voorzien, en mensen helpen bij hun toegenomen afhankelijkheid van technologie.

Door te vechten voor een vrij internet dat burgers in hun kracht zet

Toegang tot informatie is een steunpilaar van een sterke democratie. Met het internet hebben mensen het gereedschap in handen om op ongekennde wijze bij te dragen aan het publieke leven en om de macht te controleren. Op dit moment voorkomen bedrijven als Facebook en Google dat we ten volle gebruik maken van deze potentie.

Wij gaan werken aan een agenda waarin mensenrechten centraal staan, zodat we op een veelzijdige, verantwoordelijke en vrije manier met informatie om kunnen gaan.

Door het gebruik van encryptie te verdedigen

Wij vinden dat de overheid de ontwikkeling, beschikbaarheid en toepassing van encryptie moet stimuleren. Dat kan door te investeren in de ontwikkeling en de toepassing bij de overheid en het bedrijfsleven af te dwingen. Op die manier levert de overheid een bijdrage aan het vertrouwen in onze rechtsstaat, maatschappij en economie. Wij gaan ervoor zorgen dat, ook in 2020, het kabinet blijft bij haar 2016-standpunt op encryptie en geen stappen zet om encryptie te verzwakken.

Door in te zetten op nieuwe, heldere kaders voor de politie

Bits of Freedom vindt het belangrijk dat de politie heldere kaders heeft waarbinnen zij kan opereren en dat zij de afspraken die we in de wet hebben vastgelegd ook nakomt. Bits of Freedom zet daarom in 2020 in op nieuwe kaders voor de inzet van technologie door de politie. Daarnaast maken we ons druk over de belabberde naleving van de regels voor de bescherming van onze gevoelige gegevens.

Door het publieke leven te beschermen tegen biometrische surveillance

De openbare ruimte is een ruimte voor iedereen, en heeft een belangrijke functie in onze samenleving. Het is de plek die, letterlijk, alles en iedereen in onze maatschappij verbindt. Het is de plek waar je geconfronteerd wordt met de ander en met andere ideeën. Biometrische surveillancetechnologie in de publieke ruimte brengt de publieke ruimte, en daarmee het publieke leven, in gevaar. Wij zullen ons daarom verzetten tegen de implementatie ervan.

Door ons begrip van privacy te ontwikkelen

We zien dat steeds meer aspecten van het leven meetbaar worden gemaakt, en met deze databerg groeit ook de computerkracht. Ons begrip van privacy, waarin individuen en persoonsgegevens centraal staan, moet meegroeien. We moeten een collectief belang conceptualiseren waarin collectieve waarden en -data centraal staan en gevoelige aspecten van het leven worden beschermd tegen vermarkting.

Door mensen te beschermen tegen rechtsongelijkheid door algoritme- en datagebruik door de overheid

De grote belofte van “big data” is dat complexe patronen en relaties inzichtelijk worden en we voorspellingen kunnen doen over de toekomst. Wij willen dat zoveel mogelijk mensen profiteren van de kansen die dit brengt. Dat betekent dat de risico’s op ongelijke behandeling en oneigenlijke invloed moeten worden beperkt.

Door naar de rechter te stappen

De regering heeft na het door ons gewonnen referendum over de sleepwet een aantal (cosmetische) aanpassingen op de wet geformuleerd. Daar wordt komend jaar in het parlement over gedebatteerd. Met een brede coalitie van burgerrechtenorganisaties, advocaten, journalisten en bedrijven houden we die discussie met argusogen in de gaten. We beraden ons op de juridische vervolgstappen om massasurveillance in Nederland tegen te houden. Daar hoort natuurlijk ook bij dat we alle rapporten van de twee toezichthouders heel goed zullen lezen en van commentaar voorzien.

En door mensen het gereedschap te geven om zichzelf te beschermen

Ook in 2020 willen we zoveel mogelijk mensen helpen om bewuster om te gaan met privacy en vrijheid van communicatie op het internet. Onze succesvolle Internetvrijheid Toolbox krijgt een inhoudelijke en visuele opknapbeurt. We lanceren de online “Korte Cursus Manipulatie” waarmee we mensen inzicht geven in hoe online platforms intervenieren in onze informatieuitwisseling.

Onze inzagetool My Data Done Right is zo gemaakt dat hij makkelijk vertaald kan

worden en ingezet in andere landen binnen de EU. In 2020 zullen minstens tien organisaties in Europa de tool in hun land lanceren. Onze ambitie is dat door heel Europa mensen inzicht kunnen krijgen in hoe bedrijven omgaan met hun persoonlijke gegevens, met behulp van een lokale organisatie.

[VOORWOORD](#)

[HOOGTEPUNTEN](#)

[OVER ONS](#)

[FINANCIËN](#)

[PLANNEN](#)

[COLOFON](#)

COLOFON

COLOFON

Stichting Bits of Freedom (Bof) is gevestigd in Amsterdam en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34121286. De organisatie van Bits of Freedom bestaat uit de raad van bestuur (bestuur) en het bureau. Het bureau bestaat uit de directeur en de overige medewerkers. Een onafhankelijke raad van advies staat de directeur bij ten aanzien van inhoudelijke strategische vraagstukken. De dagelijkse en strategische leiding van Bits of Freedom ligt bij de directeur.

Bits of Freedom is een Algemeen nut beogende instelling (ANBI).

[Statuten](#)

Adres:

Prinseneiland 97hs

1013 LN Amsterdam

<https://www.bitsoffreedom.nl/>

Contact:

Evelyn Austin

+31 6 2689 5124

evelyn@bitsoffreedom.nl

Donaties:

IBAN NL73 TRIO 0391107380

Ontwerp en opmaak:

[Unc Inc](#)

Juni 2020